

*Котковський В.С.,**к.е.н., доцент,**завідувач кафедри банківської справи,
Криворізький національний університет**Гузенко О.П.,**к.е.н., доцент,**доцент кафедри банківської справи,
Криворізький національний університет*

ТЕОРІЯ ЕФЕКТИВНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ ЯК НАУКОВА ПЛАТФОРМА ОЦІНКИ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Анотація. У статті розкрито класичні підходи до оцінки конкурентоспроможності комерційного банку, обґрунтовано доцільність їх удосконалення, надано авторську пропозицію щодо залучення наукової платформи теорії ефективної конкуренції, деталізовано зміст сегментів оцінювання. Надано пропозиції стосовно послідовності етапів проведення даного циклу.

Ключові слова: конкурентоспроможність банку, комерційний банк, теорія ефективної конкуренції, інформаційний потік, індикатор оцінки, ключові сегменти, систематичний підхід, запас конкурентоспроможності банку, імідж банку, етапізація циклу оцінювання.

Постановка проблеми. Сучасні виклики у фінансовому секторі України примушують банківські установи проводити пошук шляхів інноваційного пошуку. Проте практичною діяльністю доведено: без реалістичної оцінки фактичного рівня конкурентоздатності банку прийняти виважене та обґрунтоване рішення неможливо. У зв'язку з цим вища ланка менеджменту банківської установи має обирати та адаптувати існуючі методи оцінювання конкурентоспроможності, котрі здатні більш деталізовано розкрити всі аспекти минулого розвитку. Проведені дослідження показують, що більшість вітчизняних банків досить обмежено залучають існуючі класичні методи оцінки конкурентоспроможності і, як наслідок, прийняті управлінські рішення не досягають наміченої мети. На думку авторів, одним із напрямків вирішення поставленої проблеми міг би стати процес адаптації теорії ефективної конкуренції. Саме в її основу покладено всебічне вивчення інформаційного фінансового ресурсу банку з тих позицій, які можуть мати значний вплив на побудову реалістичної платформи для прийняття управлінського рішення. Крім того, перевагою теорії ефективної конкуренції можна вважати доволі розширений пакет алгоритмів, які сприяють більш предметному оцінюванню всієї діяльності банку або окремих його структурних підрозділів. Зазначена теорія ефективної конкуренції заслуговує на увагу також з позиції простоти використання та доступності інформаційного ресурсу, а саме фінансової звітності, що породжує можливість, у разі необхідності, оцінювати дії дійсних конкурентів. Стає зрозумілим, що конкурентоспроможність банківських вітчизняних установ залежить не лише від впливу зовнішніх макроекономічних факторів, а й від дієвої політики оцінювання їх роботи та побудови такої політики вивчення власної поведінки, котра здатна, в певній мірі, відповідати існуючим економічним викликам різного спрямування. Першим кроком до посилення конкуренції банку має стати правильний вибір теоретико-ме-

тодологічних аспектів, які здатні надати комплексну систему оцінювання із урахуванням вже існуючих наукових доробок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у розробку задачі оцінювання конкурентоспроможності різних суб'єктів зробили О.М. Сумець, О.С. Сомова, С.Ф. Пеліхов [1], І.М. Ліфіц [2], Р.А. Фатхутдінов [3], А.Ю. Юданов [4], І.З. Должанський, Т.О. Загорна [5], Г.Л. Азоев [6].

Зазначені науковці розкривають різні підходи до оцінювання конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, проте єдиним вважається прямий взаємозв'язок між розумінням основних принципів роботи на ринку в умовах конкуренції та вдосконаленням процесу вибору якісної стратегії майбутнього розвитку.

Ряд науковців, досліджуючи проблеми стратегічного управління як обов'язків сегмент, виділяють методологічний аспект оцінки конкурентоспроможності суб'єктів господарювання. Серед них варто зазначити З.Є. Шершньову [7], О.М. Сумець [8], В.Г. Герасимчука [9] та П.Л. Гордієнко, Л.Г. Дідковську, Н.В. Яшкіна [10] та ін.

Цінність досліджень вищезазначених вчених лежить в площині поєднання елементів стратегічного управління та пошуку шляхів більш обґрунтованого варіанту оцінювання конкурентоспроможності.

За останній період розвитку банківського сектору економіки, в умовах кризових елементів впливу збільшився інтерес науковців до проведення досліджень в сфері оцінювання його конкурентоспроможності. Така теза може бути підкріплена працями таких вчених, як О.В. Мірошніченко [11], П.Ф. Колесова [12], І.В. Коломиць [13], М.В. Медведєва [14], Ю.О. Заруби [15], І.В. Тараненко [16], О.Д. Вовчак та В.Ф. Халло [17]. Науковці вважають: специфіка характеристик конкурентоспроможності банку, різне бачення конкурентних переваг не дають змоги використовувати єдину методику їхньої оцінки. Залишається доволі значна кількість дискусійних питань, що підкреслює актуальність та сучасність обраного напрямку дослідження.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Діяльність комерційних банків потребує постійного звернення до різних інноваційних методів оцінювання, так як підпадає під вплив тих негативних чинників, котрі породжує загальна економічна ситуація в країні. Особливої уваги заслуговує проблема оцінювання конкурентоздатності банку. Чисельні наукові праці надають певні методичні аспекти щодо оцінювання рівня конкурентоспроможності банківських послуг, проте досить обмежено розглядається питання комплексного вивчення поведінки банку та його спроможності на ринку попиту та пропозиції. Саме таке явище підкреслює

необхідність пошуку новачій в контексті розробки системного, постійного та якісного оцінювання можливості банку конкурувати зі своїми партнерами.

У сучасному світі комерційні банки мають спиратися на наукові інструменти оцінювання діяльності, що сприятиме більш поглибленому вивченню середовища їх функціонування. Ми вважаємо, що підлягає вирішенню і поглибленому дослідженню саме проблема адаптації класичної теорії ефективної конкуренції, котра має стати певним інноваційним сегментом у розробці методичного комплексу оцінювання конкурентоспроможності сучасного комерційного банку. Рівень актуальності та сучасності поставленої проблеми обумовив вибір напрямку дослідження.

Мета статті полягає у висвітленні ключових сегментів теорії ефективної конкуренції з позиції доцільності адаптації в циклах оцінювання діяльності комерційного банку.

Виклад основного матеріалу дослідження. В науковій літературі питання оцінювання конкурентоспроможності комерційного банку залишається вивченим не повною мірою, зокрема, сама система визначення алгоритмів, які здатні формувати доволі реалістичний інформаційний потік для прийняття управлінських рішень. У більшості наукових розробок висвітлюється теза стосовно того, що конкурентоспроможність комерційного банку виступає характеристикою ефективності його роботи. З цим можна погодитися, так як конкурентоспроможність банку, з одного боку, відображає успішність його функціонування в процесі набуття, утримання та розширення ринкових позицій, з іншого боку, характеризує швидкість подолання комерційним банком негативних непередбачуваних факторів, які можуть призвести до фінансових втрат. Враховуючи вищезазначене, зрозуміло, що здатність комерційного банку забезпечувати відповідність власних послуг запитам клієнтів

та протистояти негативним непередбачуваним факторам, які є наслідком впливу зовнішнього середовища, і є його конкурентоспроможністю.

Як показує банківська практика з погляду підтримки та підвищення конкурентоспроможності, вирішальна роль належить факторам внутрішнього середовища. Це пов'язано з тим, що саме фактори внутрішнього середовища виступають об'єктом активного впливу комерційного банку, і, як наслідок, в результаті якісної системи оцінювання конкурентоспроможності з'являється можливість в певній мірі уникнути існуючих ризиків зниження конкурентоспроможності в майбутньому.

Ми вважаємо, що для банківського працівника в умовах певного занепаду вітчизняної банківської сфери актуальним для вирішення має стати питання пошуку новітніх прогресивних форм співробітництва суб'єктів ринку банківських послуг із розробкою дієвих форм оцінювання рівня конкурентоспроможності кожної окремої банківської установи. В межах даного наукового дослідження автори пропонують перший крок до вирішення поставленої проблеми в контексті адаптації теорії ефективної конкуренції. В основу даної теорії покладено сегменти встановлення головних ознак конкурентоспроможності комерційного банку (рис. 1).

Дослідженнями доведено, що зазначені сегменти оцінювання конкурентоспроможності комерційного банку на основі теорії ефективної конкуренції не є остаточними. Їх зміст може бути деталізований в залежності від головної мети програми стратегічного розвитку комерційного банку. Як правило, менеджери вищої ланки керівництва комерційного банку розглядають декілька аспектів підвищення якісного рівня конкурентоспроможності, проте ми вважаємо, що залучення теорії ефективності конкуренції надасть можливість отримати інструментарій оцінки на більш реалістичній та дієвій основі.

Варто зазначити, що вищевикладена методика дозволяє отримати інтегральний коефіцієнт конкурентоспроможності і побудована на оцінці внутрішнього і зовнішнього середовища банку та банків – основних конкурентів шляхом розрахунку низки критеріїв, а саме:

- внутрішнє середовище банку;
- кількісні показники: фінансова політика (якість активів та пасивів, достатність капіталу, дохідність, рентабельність);
- якісні показники: політика іміджу, конкурентоздатність послуг (тарифна, продуктова політика);
- зовнішнє середовище банку;
- кількісні показники: стан населення, стан реального сектору економіки, результати державного регулювання економіки країни.

Інформаційним накопичувачем для адаптації та розрахунку алгоритмів оцінювання конкурентоспроможності комерційного банку з позиції теорії ефективної конкуренції виступає повний пакет фінансової звітності. При цьому особливої уваги заслуговує інформаційний потік, який накопичує при обробці даних річної фінансової звітності банку у пояснювальній записці. Ми вважаємо, що фахівці комерційного банку повинні не лише провести цикл оцінювання рівня конкурентоспроможності, а перш за все вміти обґрунтувати появу позитивних та нега-

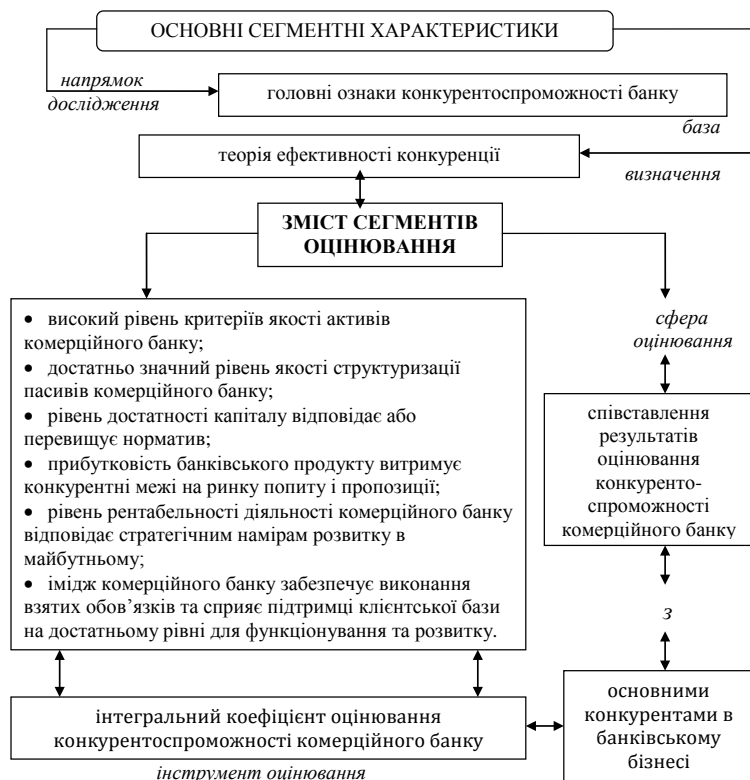

Рис. 1. Схема змісту сегментів оцінювання конкурентоспроможності комерційного банку на основі теорії ефективної конкуренції (авторська пропозиція)

тивних моментів, які змінили величину показників, що були покладені в основу стратегічного плану розвитку.

Як правило, після розрахунку показників за приведеними параметрами проводиться переклад показників у відносні величини з урахуванням їх максимального і мінімального значень серед банків – основних конкурентів з використанням п'ятдесятибальної шкали (табл. 1).

З практичної банківської діяльності відомо, що після бальної оцінки всіх показників в рамках кожного критерію кількісної оцінки розраховується коефіцієнт значимості, що визначається експертним шляхом. В якості експертів виступають фахівці управлінської ланки комерційного банку, корпоративні клієнти банків і фізичні особи.

У більшості випадків показники критеріїв кількісної оцінки діяльності банку обчислюються за формулами:

$$K_{an} = \sum_{i=1}^n P_{ani} \times v_i, \quad (1)$$

$$K_{ок} = \sum_{i=1}^n P_{оки} \times g_i, \quad (2)$$

$$K_{оп} = \sum_{i=1}^n P_{опi} \times d_i, \quad (3)$$

де K_{an} , $K_{ок}$, $K_{оп}$ – відповідно, критерії якості активів і пасивів, достатності капіталу, прибутковості і рентабельності діяльності банку;

P_{ani} , $P_{оки}$, $P_{опi}$ – відповідно, i -ті відносні показники критеріїв K_{an} , $K_{ок}$, $K_{оп}$;

v_i , g_i , d_i – відповідно, i -ті коефіцієнти значимості кожного i -го відносного показника P_{ani} , $P_{оки}$, $P_{опi}$.

Існує також доволі обґрунтована наукова думка про доцільність проведення якісного аналізу конкурентної позиції комерційного банку, особливо в умовах залучення теорії ефективної конкуренції. Зокрема, якісний аналіз конкурентної позиції банку на оцінці двох критеріїв – іміджу (K_i) та конкурентоспроможності наданих ним послуг ($K_{сп}$).

Імідж є одним з головних конкурентних переваг банку, забезпечуючи його успішну діяльність в сьогоденні і майбутньому. Банки мають різні погляди і підходи до створення і підтримки свого іміджу, але, очевидно, що кожен банк зацікавлений в репутації надійного, сильного і ділового партнера. У зв'язку з цим оцінка іміджу банку є одним з найважливіших етапів аналізу його конкурентоспроможності.

Безумовно, оцінка іміджу комерційного банку проводиться групою експертів, які здійснюють обробку зібраної інформації

про банк за наведеною вище п'ятдесятибальною шкалою для представлених показників.

Далі експертним шляхом здійснюється ранжування показників з отриманням коефіцієнта значущості для кожного з них. Розрахунок критерію іміджу банку здійснюється за формулою:

$$K_u = \sum_{i=1}^n P_{ui} \times m_i, \quad (4)$$

де K_u – критерій іміджу банку;

P_u – i -й відносний показник критерію K_i ;

m_i – i -й коефіцієнт значимості кожного i -го відносного показника P .

Наступним кроком адаптації теорії ефективної конкуренції має стати використання існуючих методологічних сегментів в контексті оцінювання конкурентоспроможності банківської послуги.

Слід зазначити, що оцінка конкурентоспроможності послуг, що надаються банком, є ключовим етапом при аналізі його діяльності і має тісний взаємозв'язок з фінансовим благополуччям і рівнем іміджу.

У зв'язку з цим зупинимося більш детально на класичних положеннях методології оцінювання конкурентоспроможності банківської послуги. Основними критеріями, за якими зіставляється становище аналізованого банку з положенням основних конкурентів, є відносна якість і відносна вартість банківських послуг. В цілому, ми вважаємо, оцінюючи конкурентоспроможність комерційного банку в контексті теорії ефективної конкуренції, варто об'єднати ці два критерії (оцінку іміджу банку та оцінку конкурентоспроможності банківської послуги) і застосовувати модифікований підхід до оцінки ринкової позиції банку. Суть підходу полягає у використанні методу позиціонування послуг, що надаються комерційним банком та його конкурентами, що дозволяє провести більш точну оцінку займаного місця на досліджуваному ринку, а також з більшою точністю визначити основних конкурентів.

Оцінку порівняльних переваг за якістю і ціною послуг, що надаються, пропонується проводити а розрізі основних напрямів діяльності банку: кредитування, розрахунково-касове обслуговування корпоративних клієнтів, депозитні операції, операції з цінними паперами, інкасація, послуги зі зберігання цінностей, вкладені операції, пластиковий бізнес, інші послуги банку.

Згідно обраної методики, для оцінки якості послуг були відібрані наступні параметри: асортимент, споживчі властивості послуг, умови їх надання, швидкість надання, способи просування,

Таблиця 1

Бальна шкала оцінювання рівня конкурентоспроможності комерційного банку (основа – адаптація теорії ефективної конкуренції)*

Ніша сфери критеріїв оцінювання конкурентоспроможності	Економічні межі критерію оцінювання рівня конкурентоспроможності комерційного банку	
	Змістовні характеристики банків	Вплив на сферу розвитку
Показники, що <i>max</i> рівень конкурентоспроможності комерційного банку	від 46 до 50 балів – 50 балів – високий рівень; від 36 до 45 балів – 40 балів – рівень вище середнього; від 26 до 35 балів – 30 балів – середній рівень; від 16 до 25 балів – 20 балів – рівень нижче середнього; від 10 до 15 балів – 10 балів – низький рівень;	Позитивний в межах від 36 до 50 балів
Показники, що <i>min</i> рівень конкурентоспроможності комерційного банку	від 10 до 15 балів – 10 балів – високий рівень; від 16 до 25 балів – 20 балів – рівень вище середнього; від 26 до 35 балів – 30 балів – середній рівень; від 36 до 45 балів – 40 балів – рівень нижче середнього; від 46 до 50 балів – 50 балів – низький рівень;	Негативний в межах від 10 до 35 балів

* Узагальнено, систематизовано та розширено авторами розробки на основі існуючих класичних бальних шкал оцінювання конкурентоспроможності комерційного банку

якість післяпродажного обслуговування, рівень ризику при користуванні послугами, рівень консультаційного обслуговування.

Експертним шляхом варто визначити відносну важливість кожного із зазначених параметрів з позиції клієнта. Ґрунтуючись на наявній інформації про діяльність аналізованого банку та банків-конкурентів, наступним кроком дослідження виступає залучення бальної оцінки рівня розвитку параметрів для кожного з них. З цією метою пропонуємо використовувати п'ятдесятибальну шкалу за наступним принципом:

- 50 балів – високий рівень;
- 40 балів – рівень вище середнього;
- 30 балів – середній рівень;
- 20 балів – рівень нижче середнього;
- 10 балів – низький рівень.

Приведення відносної важливості параметра і його оцінки в балах визначить рівень якості банківських послуг.

У відповідності з обраною теорією ефективності конкуренції та на підставі отриманих фактичних показників рівня якості та вартості послуг банків будуватиметься карта позиціонування банківських послуг, що відображає рівень розвитку всіх напрямків діяльності комерційних банків. При цьому вісь x відображає значення якості послуг від низького (10 балів) до високого (50 балів), вісь y – значення вартості від високого (10 балів) до низького (50 балів), у результаті чого виходять чотири квадранти: низька ціна і низька якість, низька ціна та висока якість, висока ціна і низька якість, висока ціна та висока якість.

Вважаємо, що побудова карти позиціонування банківських послуг за якістю і ціною дозволяє з більшою точністю визначити положення банку щодо основних конкурентів і, отже, підвищити рівень якості оцінки його конкурентоспроможності.

Як відомо, фінансове благополуччя банків залежить саме від конкурентоздатності надаваних ними послуг, яка перш за все визначається якістю і вартістю. Враховуючи важливість цих двох параметрів при оцінці конкурентоспроможності

всього банку, нами була адаптована методика, що дозволяє оцінити конкурентоспроможність банківських послуг, а також представити залежність їх вартості від якості.

Фахівцям банку, у разі фактичного залучення запропонованої методики оцінювання рівня конкурентоспроможності, доцільно обрати принцип розрахунку фактичних коефіцієнтів якості та вартості наданих банками послуг, з тими відмінностями, що оцінка рівня якості надаваних послуг проводиться по кожному напрямку діяльності: по кредитуванню, розрахунково-касовому обслуговуванню тощо, а бальна шкала для визначення рівня якості та вартості послуг є схожою, тобто при оцінці двох параметрів, що мають різне спрямування, застосовується єдиний принцип розстановки балів.

Крім того, далі методом найменших квадратів визначаємо функцію залежності коефіцієнта вартості від коефіцієнта якості та будуємо графік залежності «ціна – якість» з координатами фактичних значень і лінією «червоної ціни» для кожного напрямку діяльності банків. «Червона ціна» – це об'єктивно складена в суспільстві мінова вартість послуги, відповідна певній споживчій цінності послуги – якості на конкретному ринку.

Коефіцієнт конкурентоспроможності послуг розраховуємо як відношення «червоної ціни» послуг з кредитування $Ц_{кр}$ для кожного банку до фактичної вартості надання послуг $Ц_{ф}$:

$$K = Ц_{кр} / Ц_{ф} \quad (5)$$

Згідно з методикою, якщо $K > 1$, робиться висновок про конкурентоспроможність банківського напрямку діяльності, тому що клієнти недоплачують за послуги, фактична вартість яких занижена щодо споживчої цінності послуг при даному рівні якості. У випадку, коли $K < 1$, клієнти переплачують, так як банк встановлює тарифи на послуги даного напрямку вище, ніж вони коштують насправді.

Очевидно, коли тарифи на послуги встановлені банком вище сформованого рівня цін, більшість споживачів не стануть вдаватися до послуг даного банку, хоча, безумовно, найдуться клієнти, які через непоінформованість, або в силу будь-яких інших причин (задоволеність вартістю послуг, задоволеність якістю надання послуг, консерватизм, особисті переконання тощо), будуть з успіхом обслуговуватися в даному банку.

Недоплачена (переплачена) сума за надані банком послуги визначає запас конкурентоспроможності банку ($З_k$), що розраховується за такою формулою:

$$З_k = Ц_{кр} - Ц_{ф}, \quad (6)$$

Запас конкурентоспроможності характеризує потенційні можливості варіації вартості послуг банку з метою підвищення ефективності його роботи по кожному напрямку діяльності.

Згідно з вищевикладеним, можна зазначити, що рівень конкурентоспроможності банку залежить не тільки від внутрішньобанківської роботи, а й від зовнішніх чинників, що можуть надзвичайно несприятливо позначитися на всіх галузях економіки, насамперед банківській сфері. Основними з них є: бюджетний дефіцит, інфляція, розбалансованість платоспроможного попиту на товари і послуги та їх пропозиція, рівень життя населення, розвиток прогресивних технологій, темп зростання ВВП в усіх галузях економіки, рівень соціального розвитку регіонів та країни в цілому. У результаті впливу цих

Рис. 2. Схема послідовності етапів оцінювання $K_{(к.б.)}$ на основі правил адаптації теорії ефективної конкуренції (авторська пропозиція)

факторів, навіть при відсутності недоліків у діяльності, у банку можуть виникнути проблеми з ліквідністю, а отже, і з конкурентоспроможністю.

З метою узагальнення та систематизації результатів наукової обробки поставленої проблеми пропонуємо етапізацію ключових сегментів оцінювання конкурентоспроможності комерційного банку на основі правил теорії ефективної конкуренції (рис. 2).

Висновки. За результатами проведених досліджень можна зробити ряд висновків: по-перше, рівень конкурентоспроможності комерційного банку в умовах нестабільних фінансових коливань в економіці країни перебуває під впливом значної кількості різнорідних чинників; по-друге, вітчизняні комерційні банки добитися конкурентної переваги зможуть за умов адаптації інноваційної політики як в сфері поведінки на ринку попиту і пропозиції банківських послуг, так і в сфері накопичення інформаційного ресурсу для прийняття дієвих більш реалістичних управлінських рішень; по-третє, методичні аспекти оцінювання рівня конкурентоспроможності комерційного банку варто розглядати з позиції наукової платформи теорії ефективної конкуренції; по-четверте, в основу оцінювання конкурентоспроможності комерційного банку варто покласти системний підхід, який спирається на чітко окресленні етапи, що забезпечують комплексне охоплення всіх впливових сегментів, здатних наблизити результати дослідження до більш реалістичних умов життєдіяльності банку; по-п'яте, на даний час банківським установам варто активніше залучати існуючі економіко-математичні прийоми обробки інформації, що сприятиме проведенню моделювання реального рівня конкурентоспроможності комерційного банку та забезпечить дієвість результативності циклів оцінювання.

Розглядаючи методологічні аспекти оцінювання рівня конкурентоспроможності комерційного банку із урахуванням теорії ефективної конкуренції, можемо стверджувати, що продовженням обраного напрямку дослідження має стати прикладний аспект адаптації системного підходу на базі фінансової інформації ряду банківських установ. Ми вважаємо, що прогресивність теорії ефективної конкуренції полягає в тому, що вона концентрує основні напрямки оцінювання та розширює інформаційний потік для прийняття більш обґрунтованих управлінських рішень.

Література:

1. Сумець О. Оцінка конкурентоспроможності сучасного промислового підприємства: навч.-практ. посіб. / О. Сумець, О. Сомова, Є. Пеліхов. – К.: Професіонал, 2007. – 206 с.
2. Лифиц И.М. Теория и практика оценки конкурентоспособности товаров и услуг: учеб. пособ. / И.М. Лифиц. – М.: Юрайт-М, 2001. – 221с.
3. Фатхутдинов Р.А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление / Р.А. Фатхутдинов. – М.: ИНФРА – М. 2000. – 312 с.
4. Юданов А.Ю. Конкуренция: теория и практика: уч.-практ. пособ. / А.Ю. Юданов; 3-е изд., испр. и доп. – М.: Гном-пресс, 2001. – 304 с.
5. Должанський І.З., Загорна Т.О. Конкурентоспроможність підприємства: [навч. посіб.] / І.З. Должанський, Т.О. Загорна. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
6. Азоев Г.Л. Конкуренция: анализ, стратегия и практика / Г.Л. Азоев. – М.: Центр экономики и маркетинга, 1996. – 207 с.
7. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: [підручник.] / З.Є. Шершньова; 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2004. – 699 с.

8. Сумець О.М. Стратегія підприємства: теорія, ситуації, приклади: навч. посіб. / О.М. Сумець, Є.М. Ігнатова; 2-ге вид., перероб. та доп. – Харків: Миськдрук, 2010. – 321 с.
9. Герасимчук В.Г. Стратегічне управління підприємством: Графічне моделювання: [навч. посіб.] / В.Г. Герасимчук. – К.: Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана, 2000. – 360 с.
10. Гордієнко П.Л. Стратегічний аналіз: навч. посіб. / П.Л. Гордієнко, Л.Г. Дідковська, Н.В. Яшкіна; 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Алерта, 2011. – 520 с.
11. Мірошніченко О.В. Методи оцінки конкурентоспроможності банку / О.В. Мірошніченко // Економіка Крїма. – 2009. – № 28. – С. 42–47.
12. Колесов П.Ф. Модель оценки влияния инвестиционной деятельности на показатели конкурентоспособности банка / П.Ф. Колесов // Современные научные исследования и инновации. – 2012. – № 5 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://web.snauka.ru/issues/2012/05/12846>.
13. Коломиец И.В. Модели оценки конкурентоспособности банка / И.В. Коломиец // Управление развитием. – 2012. – № 12(140). – С. 52–54.
14. Медведев М.В. Сутьность конкурентоспроможности банку / М.В. Медведев // Управление развитием. – 2013. – № 12. – С. 38–39.
15. Заруба Ю.О. Конкурентоспроможність комерційного банку / Ю.О. Заруба // Фінанси України. – 2001. – № 2. – С. 119–124.
16. Тараненко І.В. Системний характер формування інноваційної конкурентоспроможності в контексті глобалізаційних процесів / І.В. Тараненко // Вісник Донецького національного університету. Серія В: Економіка і право. – 2010. – № 2. – Т. 2. – С. 422–430.
17. Вовчак О.Д. Сутьність та особливості банківської конкуренції / О.Д. Вовчак, В.Ф. Халло // Світ фінансів. – 2008. – Вип. 4(17). – С. 86–92.

Котковский В.С., Гузенко Е.П. Теория эффективной конкуренции как научная платформа оценки деятельности коммерческого банка

Аннотация. Статья раскрывает классические подходы к оценке конкурентоспособности коммерческого банка, обосновывает целесообразность их усовершенствования, включая авторское предложение по привлечению научной платформы теории эффективной конкуренции, детализирует содержание сегментов оценки и содержит предложения по последовательности этапов проведения данного цикла.

Ключевые слова: конкурентоспособность банка, коммерческий банк, теория эффективной конкуренции, информационный поток, индикатор оценки, ключевые сегменты, систематический подход, запас конкурентоспособности банка, имидж банка, этапизация цикла оценивания.

Kotkovskyy V.S., Guzenko E.P. The theory of effective competition as a scientific platform evaluation of commercial bank

Summary. The article reveals the classical approaches to the evaluation of competitive commercial bank justifies the feasibility of their improvement, including the author's proposal to raise the scientific theory of effective competition platform, details the content of the segments evaluation and contains proposals for a sequence of stages of the cycle.

Keywords: competitiveness of banks, commercial banks, the theory of effective competition, information flow, an indicator of, key segments, systematic approach, the stock of the competitiveness of the bank, the bank's image, stagetion cycle assessment.